

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

VÝZNAM, PODMÍNKY, OBSAH A ZPŮSOB POHYBOVÝCH AKTIVIT DĚTÍ VE
ŠKOLNÍ DRUŽINĚ
Diplomová práce
(bakalářská)

autor: Martina Dočkalová
Vedoucí práce: doc. PaedDr. Tomáš Dohnal, CSc.
Olomouc 2011

Jméno autora: Martina Dočkalová
Název bakalářské práce: Význam, podmínky, obsah a způsob pohybových aktivit dětí ve školní družině
Pracoviště: Katedra rekreologie
Vedoucí bakalářské práce: doc. PaedDr. Tomáš Dohnal, CSc.
Rok obhajoby bakalářské práce: 2012

Abstrakt: Bakalářská práce se zabývá významem, podmínkami, obsahem a způsobem pohybových aktivit dětí ve školní družině. Zkoumá, jaké pohybové aktivity provádí děti školní družiny ve svém volném čase, jaký mají názor na tělesnou výchovu. Pozastavuje se nad problematikou tělesné výchovy a jejího průběhu z pohledu učitelů i žáků. Seznamuje nás s organizací a charakterem Fakultní základní školy Hálkova i s její školní družinou. Lehce se dotýká obsahu pohybových aktivit v průběhu školního roku.

Klíčová slova: volný čas, životní styl, pohybové aktivity, sport, školní družina, vychovatel, tělesná výchova

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb

Author's first name and surname: Martina Dočkalová
Title of the bachelor's thesis: Value, condition, contents and method of movement activities with children in the afternoon club
Department: Recreationology
Supervisor: doc. PaedDr. Tomáš Dohnal, CSc.
The year of presentation: 2012

Abstract: The Bachelor's theses analyses value, condition, contents and method of movement activities with children in the afternoon club. It examines what kind of movements activities children from the afternoon club doing in their leisure time, what opinion children have for the physical education. It suspend about problems of physical education and its progress from teacher's and student's point of view. Make us familiar with organisation and character of Faculty primary school Hálkova and its afternoon club. It concerns contents of movements activities during school year.

Keywords: leisure time, live styl, movement activities, sport, afternoon club, instructor, physical education

I agree the thesis paper to be lent within the librali service.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně pod vedením doc. PaedDr. Tomáše Dohnala, CSc. a uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 10. listopadu 2011

.....

Obsah

1	ÚVOD.....	6
2	PŘEHLED POZNATKŮ.....	7
2.1	VÝVOJOVÉ CHARAKTERISTIKY DĚTÍ VE ŠD.....	7
2.2	VOLNÝ ČAS.....	7
2.3	VÝZNAM POHYBU PRO DÍTĚ.....	7
2.4	PROVÁZANOST TĚLESNÉ VÝCHOVY SE ŠVP.....	9
2.5	CHARAKTIRISTIKA ŠKOLY.....	11
2.6	PODMÍNKY PRO POHYBOVOU AKTIVITU NA FZŠ HÁLKOVA.....	12
2.7	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY.....	13
2.8	ORGANIŽAČNÍ PODMÍNKY ŠKOLNÍ DRUŽINY.....	13
2.9	MATERIÁLNÍ PODMÍNKY ŠKOLNÍ DRUŽINY.....	14
2.10	SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY.....	14
3	CÍLE A ÚKOLY.....	16
4	METODIKA.....	17
5	VÝSLEDKY PRÁCE.....	19
5.1	POPIS ŠETŘENÍ.....	19
5.2	CHARAKTERISTIKA RESPONDENTŮ.....	19
5.3	ROZHOVORY S DĚTMI.....	20
5.4	NÁZORY UČITELŮ.....	24
5.5	ROZHOVORY S UČITELI.....	26
5.6	OBSAH POHYBOVÝCH AKTIVIT PRO ŠKOLNÍ ROK 2010/2011 VE ŠD.....	28
6	DISKUSE.....	31
7	ZÁVĚR.....	33
8	SOUHRN.....	34
9	SUMMARY.....	35
10	REFERENČNÍ SEZNAM.....	36
11	PŘÍLOHY.....	37

1 ÚVOD

Školní družina je místo, kde se děti setkávají po vyučování a tráví zde smysluplně svůj volný čas. V době, kterou nám nabízí spíše sedavý způsob života, je důležité, přikládat pohybovým aktivitám a pohybu vůbec velkou vážnost.

Většinu času, který děti stráví v průběhu vyučování, pouze sedí a mimo 2 vyučovací hodiny tělesné výchovy týdně nemají mnoho možností ke zdravému pohybu. Škola, resp. učitelé, by tento fakt měli brát v úvahu a snažit se přizpůsobit dané situaci.

Také rodiče (a to v první řadě) musí dbát na vyváženost trávení volného času svých dětí a důsledně dodržovat nutnost pohybových aktivit. Uvědomění si rodičů o způsobu trávení volného času svých dětí je totiž zcela jistě ta správná cesta k tomu, jak předcházet negativním vlivům moderního světa. Tím mám na mysli sedavý způsob života, obezitu vliv sociálně patologických jevů (tzn. drogy, cigarety, alkohol, krádeže, hrací automaty...) a v neposlední řadě také skutečný kontakt s živou přírodou.

Školní družina se svou dlouholetou tradicí má velkou možnost nabídnout dětem širokou škálu aktivit. Ať už se to týká aktivit pohybových, hudebních, výtvarných, společensko-vědních a neponechává stranou ani dopravní a ekologickou výchovu. Vytváří také dětem bezpečné prostředí, kde se přirozeně plní odpočinkové, výchovné a sociální funkce. Důležitou roli ve školní družině hraje také osobnost vychovatelky, pomineme-li kladný vztah k dětem, který je samozřejmostí, neměla by jí chybět i jistá míra empatie, mravnosti a sociálního citění a také být dítěti partnerem.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 VÝVOJOVÉ CHARAKTERISTIKY DĚTÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Jak uvádí Pávková, Hájek (2003) charakteristické pro děti mladšího školního věku je nápadný růst do výšky, hlavně prodlužování dolních končetin. Vývoj kostry není dokončen, pokračuje formování páteře, srůstání kostí pletence lopatkového a pánevního, dochází ke změnám ve tvaru lebky a k dalším změnám. Dále uvádí, že v kosterní soustavě je mnoho chrupavčité tkáně, z toho důvodu je nutné dbát na to, aby nesprávné a nepřiměřené zatížení nevedlo k vadnému držení těla.

2.2 VOLNÝ ČAS

Volný čas a životní styl je pro člověka bezesporu velmi důležitý. Jak zjednodušeně uvádí Ješina (2007), volný čas je to, co nám zbude po strávení pracovní i mimopracovní doby. Mimopracovní dobou je chápán čas, určený pro takové aktivity, které je nutné pravidelně vykonávat, ale nepatří do pracovní doby. Volný čas se zvětšuje, rostou finanční možnosti obyvatel a zároveň s tím i jejich vzdělanost.

2.3 VÝZNAM POHYBU PRO DÍTĚ

„Pohyb je pro děti naprosto přirozenou potřebou. Již od útlého dětství, cítí-li se ospalé a letargické, začnou se energicky pohybovat v postýlce, vzpínat se proti pásům autosedačky, vyskakovat ze židličky nebo třeba běhat po místnostech.“ (Galloway, 2007)

Po příchodu dětí z vyučování do školní družiny můžeme velmi často pozorovat, jak jsou děti energické, chtějí se „vybít a vyřádit“. Mezi jejich příchodem do školní družiny a odchodem na oběd mají děti 20 min., které tráví v družině. Minimálně 15 min. z tohoto času mohou trávit tím, že např. hrajeme ve vyhrazeném prostoru třídy vybíjenou nebo fotbal s molitanovým míčem. (Nesporná výhoda tohoto míče je v tom, že neohrožuje vybavení třídy ani děti a je tak naprosto vhodný pro hru v místnosti.)

Dle Gallowaye (2007) je dětem ve školách často aktivní a přirozený pohyb zakazován a o přestávkách velmi omezován. Omezují se přirozené příležitosti k pohybu o přestávkách, čímž děti vlastně učíme sedavému stylu života.

Velmi často můžeme na dětech vidět, jak běhají po chodbách, je to jejich přirozenost. V té jim však bráníme. Pokud odcházíme na oběd, setkávám se s tím, jak děti běží ze schodů dolů, bez jakéhokoli pudu sebezáchovy a aniž si uvědomují možná rizika. Na začátku školního roku bylo proto dětem nutné vysvětlit, že běhání po chodbách při přesunu celé skupiny není vhodné.

Naše škola nabízí dětem k vyplnění volného času, např. při volných hodinách, aby využily prostoru na školním hřišti. Zde si děti mohou zahrát míčové hry, využít dřevěných prolézaček, doskočiště atd. Tím umožňujeme dětem aktivní pohyb, aniž by to narušovalo výuku či jejich okolí. Maximální využití tělocvičny však neumožňuje, aby při nepříznivém počasí zde děti mohly trávit volný čas.

„Rodiče jsou pro své děti vzorem. Pokud tráví volný čas pasivně, mívají obvykle děti, které také necvičí. Děti jsou často nuceny omezovat svou přirozenou potřebu pohybu, protože dospělí jim v něm brání.“ (Galloway, 2007)

Obrázek č. 1 Dětské prolézačky na školní zahradě

zdroj: autor

2.4 PROVÁZANOST TĚLESNÉ VÝCHOVY SE ŠVP

Ročníkový učební plán 1. stupně

Vzdělávací oblast/vyučovací předměty	1	2	3	4	5	ŠVP	RVP
Matematika a její aplikace						20+3	20
Matematika	4	4	4+1	4+1	4+1	20+3	0
Jazyk a jazyková komunikace						44+7	44
Český jazyk a literatura	8+1	8+1	8	5+1	6+1	35+4	35
Anglický jazyk	0+1	0+1	3	3	3+1	9+3	9
Informační a komunikační technologie						1+2	1
Informatika	X	X	0+1	0+1	1	1+2	0
Člověk a jeho svět						12+2	12
Člověk a jeho svět	1	2	2+1	4	3+1	12+2	0
Umění a kultura						12	12
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	0
Výtvarná výchova	1	2	1	2	1	7	0
Člověk a zdraví						10	10
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10
Člověk a svět práce						5	5
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0
CELKEM ZÁKLADNÍ	18	20	22	22	22	104	104
CELKEM DISPONIBILNÍ	2	2	3	3	4	14	14
CELKEM V ROČNÍKU	20	22	25	25	26	118	118

Dle ŠVP vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví, s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Vzdělávací obor Tělesná výchova směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu

Obsah předmětu Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Tělesná výchova na 1. i 2. stupni má časovou dotaci 2 vyučovací hodiny (45 min.) týdně ve všech ročnících.

Na prvním stupni je žákům nabízen plavecký výcvik podle jejich zdravotní způsobilosti. Žákům s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupiny) je nabízena Zdravotní tělesná výchova v samostatných hodinách, realizovaných společně pro 1. a 2. stupeň. Obsah hodin je upravován dle míry a duhu zdravotního oslabení.

Do učiva zahrnujícího činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností zahrnuje ŠVP pohybové hry s různým zaměřením, základy gymnastiky, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistiku a pobyt v přírodě, pro 2. ročník také plavání – základní plavecký výcvik.

Mezi činnosti podporující učení je zařazena dle ŠVP komunikace v TV, organizace při TV, průpravná cvičení k osvojení pohybových činností. Od 2. ročníku také zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech.

V obsahu vzdělávání ve školní družině je také zahrnut v rámci ŠVP oddíl Člověk a jeho zdraví. Práce s knihou a modelování zahrnuje poznávání svého těla. V péči o své zdraví si vychovatelka s dětmi vypráví o otužování, učí se správně relaxovat a odpočívat, besedují o běžné denní hygieně, učí se přiměřeně oblékat, sestavují zásady zdravé výživy, dodržují pitný režim, kreslí ovoce, zeleninu, připravují slavnostní tabuli a kreslí ji a pod.

Vychovatelky se snaží v rámci vhodného počasí chodit s dětmi každý den ven. Plní tím program školní družiny „Denně něco pro zdraví“, dále pak děti soutěží v atletickém trojboji, pořádají se turnaje v míčových hrách, individuálně či skupinově relaxují při spontánních hrách, prohlubují si znalosti o přírodě, zvyšují si svou tělesnou zdatnost, překonávají přírodní překážky, hrají sezónní hry na sněhu, cvičí se v dodržování pravidel všech her, provádí pohybové hry v areálu školní zahrady, soutěží ve skákání přes švihadlo.

2.5 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Fakultní základní škola Olomouc, Hálkova 4, příspěvková organizace (dále jen FZŠ Hálkova) je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Na 1. stupni (1.-5. ročník) je 15 tříd, na 2. stupni (6.-9. ročník) je 8 tříd, tzn. nejméně 2 paralelní třídy v každém ročníku. Maximální kapacita školy je 570 žáků. Zřizovatelem školy je Statutární město Olomouc.

Škola je zaměřena na rozšířenou výuku cizích jazyků (anglického, německého, francouzského a ruského) a na práci s mimořádně nadanými dětmi (ve třídách s rozšířenou výukou skupiny předmětů, nebo integrované do běžných tříd).

Areál školy tvoří hlavní budova, tělocvična, školní dílny, malé moderní hřiště a školní zahrada. Hlavní budova slouží prvnímu i druhému stupni. Nachází se zde všechny odborné učebny a kabinety se sbírkami, učebna výpočetní techniky, žákovská knihovna, školní jídelna, keramické dílny, žákovská klubovna, sborovna a kancelář vedení školy.

Školní hřiště se zahradou slouží nejen k výuce (tělesné výchovy a pracovních činností), ale také k odpočinku v průběhu volných hodin, školní družina využívá také dřevěné prolézačky, altán a travnatou plochu. O žáky mimo vyučování je postaráno ve školní družině, která zajišťuje kvalitní zájmovou činnost pro žáky 1.-3. ročníků především v odpoledních hodinách. Ve škole pracuje pravidelně kolem 30 zájmových kroužků, žáci mají možnost vybrat si dle svých zájmů i více kroužků.

Pedagogický sbor tvoří ředitelka, zástupkyně ředitelky, pedagogové (včetně výchovné poradkyně, metodičky prevence, speciálních pedagožek a asistentek a asistentů učitele) a vychovatelky školní družiny.

Hlavní zaměření vzdělávání školy spočívá zejména ve výuce cizích jazyků. Naučit žáky prakticky používat jazyk v každodenních situacích, pochopit smysl běžného textu a být schopen komunikovat jak písemně, tak ústně je hlavním vzdělávacím cílem naší jazykové výuky. Zaměřujeme se zejména na výuku anglického jazyka, který je zařazen již od prvního ročníku. Dále od šestého ročníku nabízíme výběr německého nebo francouzského jazyka jako dalšího cizího jazyka. Žáci mají možnost se v zájmovém kroužku učit i jazyk ruský.

Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech a akcích, vedou žáky k otevřené komunikaci a společně se žáky a jejich rodiči se snaží vytvářet zdravé a příjemné klima školy. Problémy žáků řeší třídní učitelé v třídnických hodinách, snaží se vést žáky k zodpovědnosti a demokracii. Třídní kolektivy, ve 3. a v 6. ročníků se zúčastňují jazykového pobytu v přírodě.

Žáci naší školy jsou většinou talentovaní a motivovaní pro výuku cizích jazyků. Třídy navštěvují také žáci se specifickými vzdělávacími potřebami. Je jim poskytována individuální péče ze strany učitelů a pedagogických asistentů, ve vyučování i v rámci odpolední reedukační péče. V rámci zvyšování podpory individuálních vzdělávacích potřeb žáků věnujeme systematickou pozornost vzdělávání mimořádně nadaných žáků. Z charakteristiky mimořádně nadaných dětí je zřejmé, že jsou specifickou skupinou s rozdílnými vlastnostmi i projevy, z nichž vycházejí i jejich vzdělávací potřeby.

Výuka mimořádně nadaných dětí probíhá ve třídách s rozšířenou výukou skupiny předmětů, dále formou integrace mimořádně nadaných dětí do běžných tříd. Na základě vyšetření a doporučení Pedagogicko psychologické poradny Olomouckého kraje mají někteří žáci ustanoveného asistenta pedagoga a pracují podle IVP.

Ze zástupců jednotlivých tříd byl ustanoven žakovský parlament, který má možnost podílet se na chodu školy, vznášet připomínky a náměty. Schází se dle potřeby s výchovnou poradkyní.

2.6 PODMÍNKY PRO POHYBOVOU AKTIVITU NA FZŠ HÁLKOVA

Tělocvična

- vhodné vybavení
- pódium vhodné pro divadelní představení
- maximálně vytížená (ve škole je pouze jedna tělocvična, to však nedostačuje pro kapacitu žáků)
- 5X týdně je tělesná výchova vyučována na 7:00 hod.

Školní zahrada

- doskočiště, víceúčelové hřiště s umělým povrchem (vhodné pro míčové sporty)
- dřevěné prolézačky pro děti 1. stupně
- zatravněná plocha, altán
- při vhodném počasí je hojně využívána dětmi, které mají např. volnou vyučovací hodinu
- v odpoledních hodinách je hojně využívána školní družinou
- vhodné a chráněné prostředí pro využití pohybových aktivit dětí
- vhodné pro sportovní a jiné soutěže

Okolí školy

- prolézačky a pískoviště
- občasná přítomnost bezdomovců
- odpadky, popř. použité injekční jehly

2.7 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DUŽINY

Školní družina nabízí zájmové vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinku a relaxace, výchovou, učením, individuální prací a motivačním projektem. Organizuje pravidelnou činnost oddělení, zájmových kroužků, pořádá příležitostní akce a umožňuje spontánní hry během dne. Základním prostředkem činnosti je hra založená na zážitku, která obohacuje sebepoznání dětí, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Školní družina podporuje citlivé vztahy k lidem, přírodě, učíme žáky chránit si své zdraví, rozvíjíme schopnost spolupracovat, respektovat druhého a vedeme děti k otevřené komunikaci. Respektujeme individuální schopnosti a dovednosti žáků. Spojení žáků různých věkových skupin oddělení se osvědčilo, podporujeme předávání zkušeností a rozvoj dovedností mezi dětmi, usilujeme o toleranci a respektování jeden druhého.

2.8 ORGANIZAČNÍ PODMÍNKY ŠKOLNÍ DRUŽINY

Provozní doba školní družiny je od 6:15 do 16:40 hodin. Do oddělení ranní školní družiny děti docházejí dle potřeb rodičů. O zařazení a přijetí rozhoduje ředitelka školy na základě přihlášek, tzv. zápisních lístků, na které rodiče stanoví dobu, kdy a jakým způsobem dítě odchází ze školy. Zápisní lístek je nutné předat vedoucí vychovatelce v den nástupu dítěte do školní družiny. Docházka je povinná, nepřítomnost nebo jakoukoliv změnu je nutné řádně ohlásit, nejlépe písemně. Dítě může být uvolněno pouze na písemném základě od rodičů popř. zák. zástupců, nebo osobně vyzvednuto.

Výchovně vzdělávací činnost končí písemným odhlášením rodiči, jinak 31.8. školního roku nebo vyloučením za trvalou nekázeň, za ohrožování zdraví a bezpečnost ostatních dětí. O vyloučení rozhoduje ředitelka školy, která vyloučení odůvodní rodičům dítěte.

Nevyzvednutí dítěte ze školní dužiny řeší vedoucí vychovatelka s ředitelkou školy. Rodiče mohou kdykoliv hovořit s vychovatelkou nebo navštívit školní dužinu, vychovatelka je denně v kontaktu nejen s rodiči, ale i s třídní učitelkou žáků a společně řeší záležitosti dětí.

2.9 MATERIÁLNÍ PODMÍNKY ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družiny využívá prostory školy, tzn. tělocvičnu, PC učebnu a areál zahrady včetně školního hřiště. Všechna oddělení pracují ve třídách, které jsou vybaveny audiovizuální technikou, často koberci, kde si mohou děti hrát a samozřejmě skříňkami na ukládání her a sportovního materiálu.

Součástí budovy školy je také výdejna stravy a školní jídelna, kde mají děti zajištěnou plnohodnotnou stravu včetně pitného režimu a s pomocí vychovatelky se sami obslouží.

2.10 SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

Zástupci rodičů žáků jednotlivých tříd tvoří SRPŠ. Tento výbor se schází nejméně 4x za školní rok. Podílí se na financování zahraničních vzdělávacích pobytů žáků, přispívá na lyžařský výcvik, poskytuje finanční prostředky na činnost zájmových kroužků, vybavení školní klubovny a školního hřiště. Pro rodiče a veřejnost škola každoročně pořádá den otevřených dveří s ukázkovými hodinami ve všech ročnících, pracovní dílny pro žáky i jejich rodiče.

V rámci spolupráce s Pedagogickou fakultou UP v Olomouci získala škola statut fakultní školy, pomáhá připravovat budoucí pedagogy a spolupracuje na projektových dnech. Škola úzce spolupracuje s PPP Olomouckého kraje a se SPC při Speciálních školách v Olomouci – Řepčíně.

Výběr mimořádně nadaných dětí je prováděn v součinnosti s PPP OK, pokračuje spolupráce s IPPP v Praze, Mensou ČR a Centrem nadání v Praze.

Škola dlouhodobě spolupracuje se Sluňákovem – Centrem ekologických aktivit města Olomouci, o.p.s. při přípravě a realizaci Dnů Země, tvorbě a ověřování metodických materiálů k environmentální výchově, vzdělávání a osvětě. Žáci se zúčastňují výukových programů Sluňákova a učitelé využívají nabídky seminářů dalšího vzdělávání.

Škola navázala spolupráci s obecně prospěnou společností SPC Pramínek Šumperk, která poskytuje poradenství pro děti s poruchami učení a chování, a to v souvislosti s naší péčí o žáky z jazykové znevýhodněného prostředí.

Obrázek č. 2

Budova FZŠ Hájkova
zdroj: www.zshalkova.cz

3. CÍLE A ÚKOLY

Práce je zaměřena na pohybové aktivity dětí ve věku 6-9 let, jejich význam, podmínky, obsah a způsob. Jedná se o konkrétní skupinu dětí ve 4. odd. školní družiny Fakultní základní školy Háalkova 4, Olomouc.

Domnívám se, že děti v tomto věku potřebují ukázat možnosti využití pohybových aktivit a zároveň smysluplně vyplnit svůj volný čas. K tomu je však ještě musí vést někdo dospělý, v našem případě rodiče, učitelé a vychovatelé školní družiny.

Hlavní cíl:

- Na základě analýzy kvality a možností pohybových aktivit navrhnout konkrétní doporučení

Dílčí cíle:

- Zjištění, jaké názory a postoje mají děti a učitelé k tělesné výchově.
- Jaké pohybové aktivity realizují děti ve svém volném čase

Výsledkem práce by měl být přehled práce školní družiny a zmapování pohybových aktivit dětí ve školní družině.

Úkoly práce:

- Analyzovat dostupnou literaturu
- Vyhodnotit data
- Formulovat závěry

4. METODIKA

Ke splnění cílů bakalářské práce byl použit kvalitativní výzkum.

Kvalitativní výzkum:

Pro potřeby výzkumu jsem použila následující metody:

1. Metoda terénního šetření – Dotazování

Jedná se o nejpoužívanější výzkumnou techniku, tvořenou určitým počtem písemně formovaných otázek, které jsou určeny respondentům. Umožňuje získat informace od většího počtu respondentů bez velkých nároků na organizační nebo personální zajištění.

2. Metoda terénního šetření – Rozhovor

Jde o méně používanou výzkumnou techniku, náročnější na čas jak ze strany respondentů, tak ze strany výzkumníka. Jde o konkrétní otázky pokládané přímo respondentovi při osobním kontaktu.

3. Sekundární analýza dokumentů a literatury

Jedná se o hodnocení již existujících podobně zaměřených prací, a empirických studií s cílem zodpovědět původní otázku použitím jiných metod nebo zodpovědět nové otázky.

4. Metoda introspektivní

Dle mé dosavadní zkušenosti z práce ve školní družině jsem vypožorovala jisté známky zkostnatělosti a stereotypu. Zvláště pak jsem se setkala s určitou dávkou apatie u starší paní vychovatelky. Tuto apatii přisuzuji z velké části také tomu, že paní vychovatelce zbývalo pouze několik měsíců k odchodu do důchodu.

Cílem terénního šetření bakalářské práce bylo získání dostatečného množství informací o tom, jaký vztah mají děti k pohybovým aktivitám a tělesné výchově ve škole. Zároveň jsem také zjišťovala, jaký postoj mají učitelé k výuce tělesné výchovy ve škole.

Učitelům 1. stupně byly rozdány dotazníky v tištěné podobě. Učitelé je vyplňovali anonymně. S žáky 4. odd. školní družiny jsem provedla rozhovory, kde jsem jim kladla několik otevřených otázek. Dále jsem provedla rozhovory s vyučujícími tělesné výchovy na druhém stupni.

5. VÝSLEDKY PRÁCE

5.1 POPIS ŠETŘENÍ

Sběr dat byl proveden v měsíci dubnu 2011 formou dotazníků a rozhovorů. Rozhovory s dětmi obsahovaly pouze 4 otázky zaměřené na využití volného času v oblasti pohybových aktivit a na přístup dětí k pohybovým aktivitám. Všechny rozhovory byly s dětmi provedeny individuálně. Respondenti byli děti 4. oddělení školní družiny FZŠ Hálkova 4, Olomouc. Celkový počet rozhovorů s dětmi byl 25.

Rozhovory s učiteli 2. stupně, kteří vyučují tělesnou výchovu, proběhly individuálně a položila jsem jim 4 otevřené otázky. 2 otázky se týkaly jejich pedagogické praxe, 1 otázka se týkala myšlenky o přístupu dětí k tělesné výchově a k pohybu vůbec, poslední otázka zjišťovala průběh výuky tělesné výchovy. Otázky v dotaznících pro učitele byly totožné s otázkami rozhovorů s učiteli 2. stupně. Dotazníky obdrželi v tištěné podobě všichni učitelé 1. stupně. Návratnost těchto dotazníků byla 100%, tzn. 11 kusů.

Data byla vyhodnocena na základě statistických metod a pro lepší názornost byly výsledky zobrazeny pomocí sloupcových a výsečových grafů.

5.2 CHARAKTERISTIKA RESPONDENTŮ

Dotazováno bylo 25 dětí 4. oddělení školní družiny FZŠ Hálkova jedná se o 11 chlapců a 14 dívek, z toho bylo 14 dětí ve 2. třídě, 10 dětí ve 3. třídě, 1 dítě ze 4. třídy.

5.3 ROZHOVORY S DĚTMI

Protože se jedná o děti druhé a třetí třídy (pouze jeden chlapec chodil do čtvrté třídy), pokládala jsem jim čtyři jednoduché otázky: Jaké zájmové kroužky navštěvuješ ve svém volném čase v průběhu týdne? Jaký sport máš nejraději? Baví tě tělocvik ve škole? Cvičíš doma s rodiči? Děti byly v průběhu rozhovoru otevřené a otázky pro ně byly srozumitelné.

Jméno a příjmení	OTÁZKA Č. 1. Jaké zájmové kroužky navštěvuješ ve svém volném čase v průběhu týdne?	OTÁZKA Č. 2. Jaký sport máš nejraději?	OTÁZKA Č. 3. Baví tě tělocvik ve škole?	OTÁZKA Č. 4 Cvičíš doma s rodiči?
Dziková Veronika	Balet, PC, dramatický, výtvarka, plavání	Cyklistika, lyže	Ano	Ne
Fatěna Tomáš	Fotbal, PC, přírodovědný,	Fotbal, stolní tenis, tenis, lyžování, florbal, basketbal	Ano	Ano
Foretková Zuzka	Balet, deskové hry	Cyklistika, kolečkové brusle, běh, gymnastika	Ne	Ano
Frommer Michal	Tenis, angličtina	Fotbal, tenis, lyžování, běžkování	Ano	Někdy
Frommerová Kamila	Angličtina, Výtvarka, tenis	Hokej, fotbal, tenis	Ano	Někdy
Hamřík Vít	PC	Ragby, fotbal	Ano	Ne
Horáková Ida	Aquabely, gymnastika, deskové hry, hudební nástroj (housle)	Aquabely, gymnastika, běžky, kolečkové brusle, lední brusle, cyklistika	Ano	Někdy
Jelínková Magda	Atletika, deskové hry	Překážkový běh, fotbal, lední brusle	Ne	Někdy
Machala Martin	Tenis, PC, náboženství, šachy	Tenis, fotbal, lyžování, stolní tenis, stolní fotbal, cyklistika	Ano	Ano

Marková Julie	Balet, gymnastika, dramatický kroužek, deskové hry	Cyklistika, kolečkové brusle	Ano	Ne
Puškáš Jan Benjamin	Náboženství, výtvarka, skaut, angličtina, deskové hry	Ragby, fotbal, tenis	Ano	Ano
Šemberová Michaela	Aquabely, gymnastika, keramika, deskové hry	Gymnastika, kolečkové brusle, cyklistika	Ano	Ano
Tichý Radek	Angličtina, cvičení, hra na hudební nástroj (akordeon)	běh	Někdy	Ano
Krejčíř Daniel	Skaut, čtenářský kroužek	žádný	Ne	Někdy
Novotný Marek	Sportovní kroužek, golf	Fotbal, tenis, golf, cyklistika	Ano	Ano
Pazderová Karolína	Skaut, cvičení, tanec, keramika, PC, basketbal	Basketbal, skaut	Ano	Ano
Petrášová Valerie Diana	Hudební nástroj (klavír), výtvarka, balet, angličtina	Skateboard, cyklistika	Někdy	Ano
Simkovičová Klára	Badminton, tenis, keramika, sportovní kroužek	Badminton	Ano	Někdy
Štourač Dominik	Házená, PC,	Házená, fotbal	Ano	Někdy
Trčková Natálie	PC, keramika, basketbal	Plavání, lyžování, lední brusle	Ano	Někdy
Lisická Anežka	Basketbal, keramika	basketbal	Ne	Někdy
Iliasová Sabina	Angličtina, tanec, čtenářský kroužek, výtvarka	Plavání, cyklistika, kolečkové brusle	Někdy	Ne

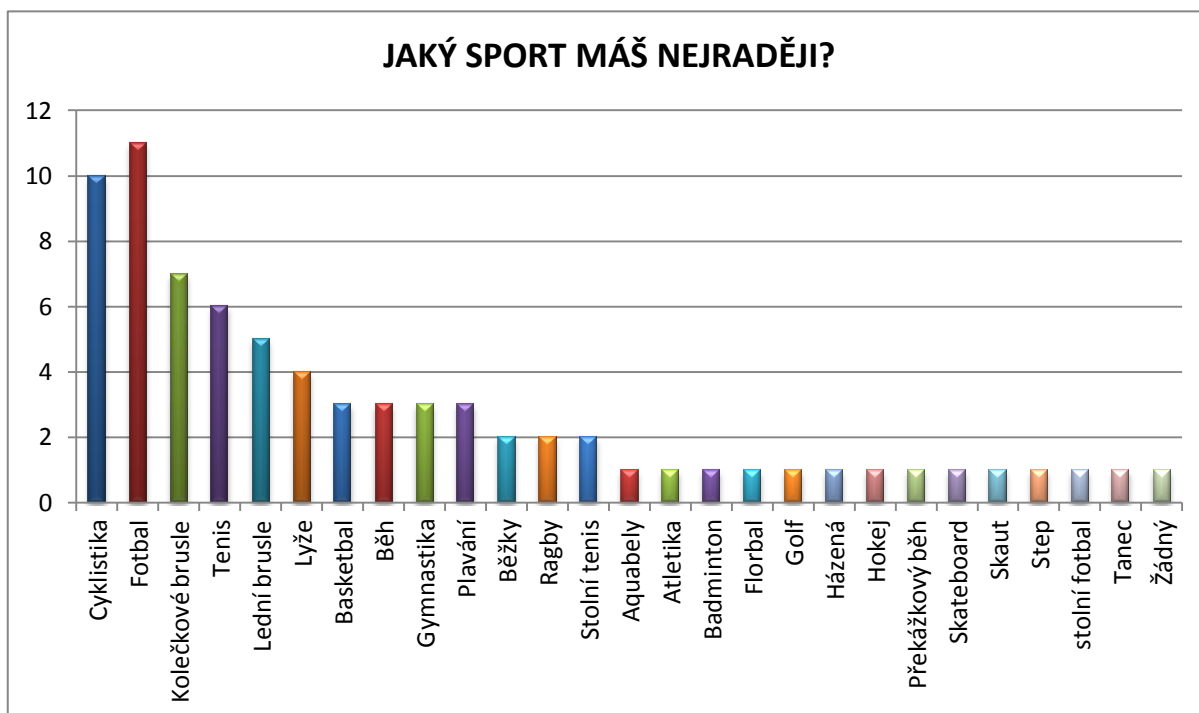
Loun Jiří	Dramatický kroužek, stolní tenis, hudební nástroj (klavír), deskové hry, angličtina, karate	Fotbal, lední brusle, kolečkové brusle, cyklistika	Někdy	Někdy
Dostálová Ester	Cvičení, PC, hudební nástroj (flétna), keramika, tanec	Plavání, lední brusle, kolečkové brusle, tanec, atletika	Ano	Ano
Sewalth Timothy	žádný	Step, fotbal, běh	Ano	Ano

Na otázku č. 1 „**JAKÉ ZÁJMOVÉ KROUŽKY NAVŠTĚVUJEŠ VE SVÉM VOLNÉM ČASE V PRŮBĚHU TÝDNE?**“ odpověděly děti následovně:

Graf č. 1

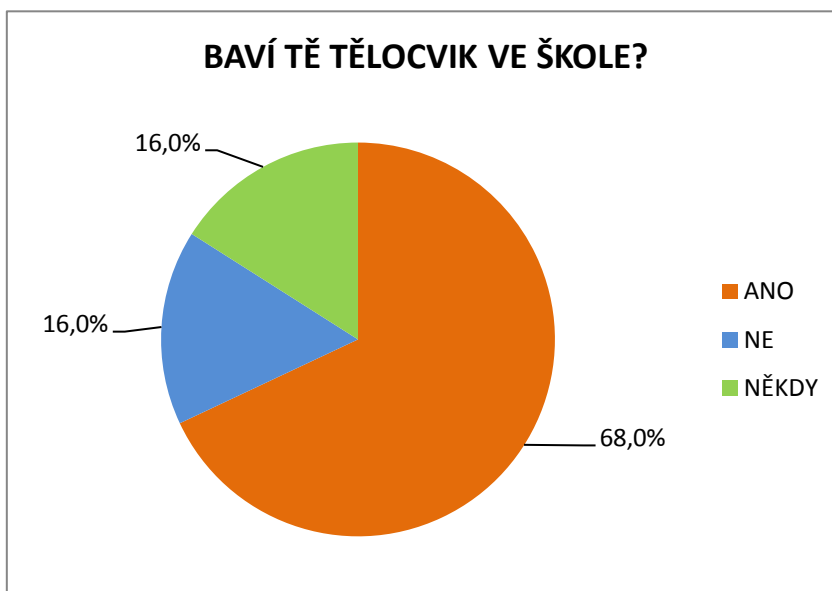
Na otázku č. 2 „**JAKÝ SPORT MÁŠ NEJRADĚJI?**“ odpověděly děti následovně:

Graf č. 2

Na otázku č. 3 „**BAVÍ TĚ TĚLOCVIK VE ŠKOLE?**“ odpověděly děti následovně:

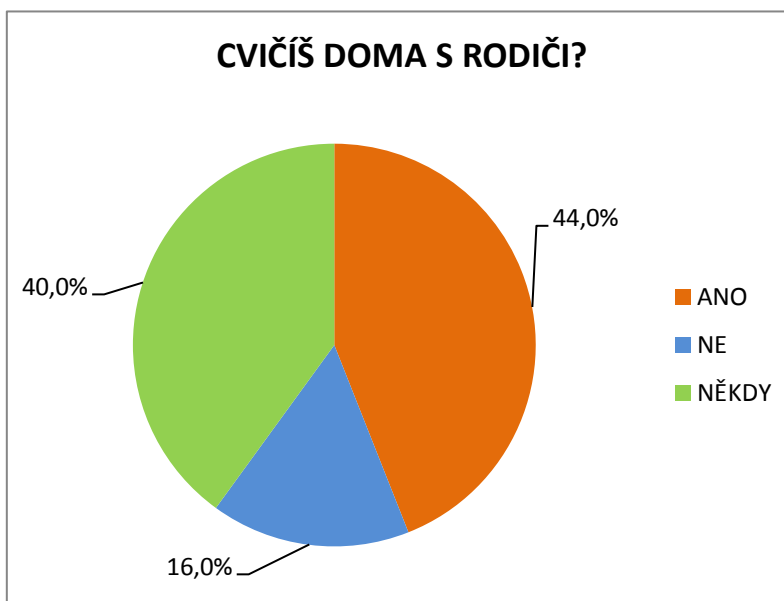
ANO 17 DĚTÍ
 NE 4 DĚTI
 NĚKDY 4 DĚTI

Graf č. 3

Na otázku č. 4 „CVIČÍŠ DOMA S RODIČI?“ odpověděly děti následovně:

ANO 11 DĚTÍ
NE 4 DĚTI
NĚKDY 10 DĚTÍ

Graf č. 4

5.4 NÁZORY UČITELŮ

Dotazníků celkem: 11
Učitelé s praxí do 5-ti let: 4
učitelé s praxí do 10-ti let: 1
učitelé s praxí nad 10 let: 6

Dotazníky vyplňovali pouze učitelé 1. stupně. 3 učitelé v dotaznících přímo uvedli, že děti mají málo pohybové aktivity a žijí pohodlným způsobem života. Všech 11 respondentů jednotně uvedlo, že žáci mají kladný vztah k tělesné výchově. Pouze 2 učitelé uvedli, že s dětmi v hodinách tělesné výchovy provádí také netradiční pohybové aktivity.

Číslo dotazníku	Ot. č. 1. Jak dlouho učíte?	Ot. č. 2. Jaké ročníky učíte?	Ot. č. 3. Jaký přístup dle vašeho názoru mají žáci k těles. vých. a co si myslíte, že je toho příčinou	Ot. č. 4. Jaké aktivity provádíte v hodinách tělesné vých.?
1.	1,5 roku	3.roč.	pozitivní přístup, rádi hrají hry, soutěží mezi sebou, jsou aktivní, zmotivovaní, rychle se aktivují a přizpůsobí	sportovní hry, soutěže, rozcvička, rozcvička

2.	4 roky	3. roč.	vesměs kladný, touha po poznání nového, absence zábrán, srovnání se s vrstevníky, výkonová orientace, přebytek energie, celková tělesná aktivita	gymnastika, lehká atletika, míčové a pohybové hry, relaxační techniky, taneční prvky, netradiční hry s alternativními materiály, cvičení na nářadí, posilovací a kooperační cvičení
3.	5 roků	4. ročník	Žáci mají TV rádi, milují pohybové aktivity, sportovní činnosti. Potřebují se vyřádit, vyběhat. Doma mají nedostatek pohybu, a tak jsou vděčné za 2 hod. TV/týdně. Úroveň pohybových aktivit je nižší, žáci ve volném čase moc nesportují.	pořadová cvičení, průpravná cvičení, pohybové hry, gymnastika, atletika, úpolové hry, kooperační hry, náčiní, nářadí, cvičení na rozvoj síly, obratnosti, vytrvalosti
4.	9 let	5. ročník	TV mají rádi, rádi se zapojují, je to pro ně relaxace a skupinová záležitost. Děti mají málo pohybové aktivity v běžném životě	pohyb. hry, nářadí, pořadová cvičení, gymnastika, akrobacie, netradiční hry
5.	23 let	3., 4., 5. ročníky	Žáci jsou rádi pospolu, rádi hrají závodité hry. Vzhledem k pohodlnějšímu způsobu života jsou i oni pohodlnější	závodité hry, kondiční cvičení, gymnastika, atletika, nápravná cvičení
6.	3 roky	2., 3., roč.	Děti se na TV velmi těší, patří k nejoblíbenějším předmětům. Mají k ní velmi pozitivní přístup. Po hodinách, kdy sedí v lavici je pro ně pohyb v tělocvičně vítanou změnou	Nyní TV neučím
7.	18 let	2., 3., 4., 5., roč.	Přístup mají velice kladný, mají totiž velmi rádi pohyb	nářadí, pohybové a sportovní hry, atletika, gymnastika, míčové hry
8.	19 let	1. stupeň	Vztah mají kladný	pořadová cvičení, nářadí, atletika, gymnastika, soutěže v družstvech
9.	15 let	1.-5. roč.	K TV mají žáci kladný přístup	pořadová cvičení, nářadí, akrobacie, atletika, míčové sporty, závodivé hry
10.	30 let	1.-5. roč.	K TV mají kladný vztah, děti mají rády pohybové aktivity	pořadová cvičení, cvičení na nářadí, míčové hry, akrobacie
11.	30 let	1.-5. roč.	K TV mají kladný přístup	rozcvičky, nářadí, akrobacie, atletika, běh, míčové hry, závodivé hry

5.5 ROZHOVORY S UČITELI

Rozhovory jsem vedla s učiteli druhého stupně. Jednalo se o dva učitele tělesné výchovy, jmenovitě Mgr. Martina Přichystalová a Mgr. Jakub Škulavík.

1. Jak dlouho učíte tělesnou výchovu?
2. Jaký přístup dle vašeho názoru mají žáci k tělesné výchově?
3. Co si myslíte, že je příčinou?
4. Jaké ročníky učíte?
5. Jaké aktivity provádíte v hodinách tělesné výchovy?
6. Učíte i jiné předměty?

Odpověď – provedeno formou rozhovoru

Mgr. Martina Přichystalová

1. otázka

7 let

2.,3. otázka

Chlapci mají tělocvik rádi, chtějí se „vyřádit“, zpotit se, mají o něj velký zájem,

Dívky z 6. a 7. ročníků mají k tělocviku celkem kladný vztah, baví je to.

Dívky z 8. ročníků „jak kdy“.

Dívkám z 9. ročníků se již moc nechce hýbat, často bývají protivné (do 9. třídy zlenivěly, nejsou ochotné se zpotit, raději by si lakovaly nehty)

4. otázka

dívky 6.- 9. ročník

chlapci 7. ročník

5. otázka

Snažíme se vše, určitě základ, tj. košíková, fotbal, florbal, volejbal, doplňkově např. vybíjená. Z gymnastiky je to kotoul, stojka, skok přes kozu, z atletiky 60 m, dálka, výška, hod koulí, míčkem...

Potýkáme se však s nedostatkem prostoru, dříve jsme chodili k ZUŠ Žerotín, kde byl vhodný prostor i k běhání.

6. otázka

Přírodopis

Mgr. Jakub Škulavík

1. otázka

4. roky

2. otázka

Je to individuální

3. otázka

Velký význam má výchova v rodině, některé děti sportují rády, protože sami navštěvují některé sportovní zájmové kroužky, někteří však nikam nechodí a tak neumí pořádně ani běhat.

4. otázka

6. – 9. roč. dívky i chlapci

5. otázka

Snažíme se od každého něco, gymnastika, atletika, míčové hry.

Dáváme také prostor novým přístupům, žáci si tak mohou zvolit, co by rádi dělali, vyberou si z určité nabídky a mohou si tak sestavit náplň hodiny sami (toto provádíme výjimečně např. za odměnu)

6. otázka

Matematika

Z rozhovorů vyplývá, že oba učitelé mají praxi v oboru více jak 3 roky. Výuku tělesné výchovy mají spojenou buď s přírodopisem, nebo s matematikou. Oba učitelé shodně učí 6.-9. třídy dívky, Mgr. Přichystalová navíc 7. roč. chlapce a Mgr. Škulavík i 6.-9. tř. chlapce.

Zajímavý je názor, že dívky 6.-8. tříd mají k tělesné výchově vcelku kladný vztah, ale dívky v 9. třídách již mají jiné zájmy (kosmetika, oblečení, či zvýšený zájem o spolužáky...), jsou „lenivější“ a do pohybu se jim již tolik nechce.

Co se týče druhu aktivit v tělesné výchově, nebrání se ani novým přístupům nebo tomu, aby si děti samy vybrali, co budou v tělocviku dělat.

Mgr. Přichystalová uvádí problém s nedostatkem prostoru. S tímto se v rámci pohybových aktivit potýká celá škola, školní hřiště bývá v době přívětivého počasí doslova přeplněno dětmi. Odpoledne totiž probíhá výuka tělesné výchovy pro 2. stupeň a učitelé neradi zůstávají v tělocvičně. Dále jsou také na hřišti děti školní družiny a žáci, kteří zde čekají na odpolední vyučování

5.6 OBSAH POHYBOVÝCH AKTIVIT PRO ŠKOLNÍ ROK 2010/2011 VE ŠD

září Družinový turnaj v bowlingu

Všechna oddělení školní družiny postupně navštívila sportovní centrum, kde si děti mohly zahrát bowling. Vítěz byl vyhlášen jak v každém oddělení školní družiny, tak i celodružinově.

říjen Speciální olympiáda

Byla vyhlášena pro několik soutěží, jako byl hod na cíl, překážková dráha, počet dřepů na čas apod.

listopad Šipkový turnaj

Klasický turnaj v házení šipek na terč.

prosinec Vánoční taneční party

Před odchodem dětí na vánoční prázdniny jsme pro ně připravili již tradiční vánoční besídku. Ta byla spojena s tanečními soutěžemi, volným tancováním a spoustou zábavy.

leden Sněhové radovánky

Na školním hřišti bylo v lednu dost sněhu na to, postavit si toho největšího sněhuláka, zahrát si sněhový fotbal, ale i sněhový hokej, postavit si své vlastní iglů.

únor Maškarní karneval

Ve školní tělocvičně se sešly všechny děti v karnevalových maskách a společně s klaunem strávily taneční a zábavné odpoledne.

březen Taneční soutěž

Z každého oddělení školní družiny se přihlásilo vždy několik dětí, které chtěly předvést své taneční umění svým spolužákům. Porotce jim dělalo deset nesoutěžících dětí, vybraných ze všech oddělení školní družiny.

duben **Švihadlová princezna/ švihadlový princ**

Jedná se o klasickou soutěž skákání přes švihadlo na čas. Děti tato soutěž velmi baví a dlouhodobě se na ni připravují.

květen **Družinový turnaj v bowlingu**

Stejně jako na začátku školního roku, tak i na jeho konci uspořádala družina ve sportovním centru bowlingový turnaj.

červen **Den dětí**

Již tradičně oslavila škola Den dětí a to na školní zahradě. K dispozici byl celý den nafukovací hrad se skluzavkou a různé pohybové aktivity, jako např. balanční prkénko, travní lyže pro více dětí najednou, kolečkové hybadlo a pod. Akce se mohly zúčastnit nejen děti ze školní družiny, ale všechny děti ze školy. V hojném počtu se přišli podívat také rodiče.

Fotbalový turnaj

Každoročně na konci roku je vyhlášen tento turnaj mezi FZŠ Hálkova a ZŠ Zeyerova. Účastní se dva fotbalové týmy z každé školy, jež jsou složeny ze všech oddělení školní družiny. Již několik let po sobě suveréně vyhrává ZŠ Zeyerova.

Výše uvedené aktivity, jsou pouze ty, které jsou zaměřeny nějakým způsobem na pohybovou aktivitu dětí. Školní družina se v průběhu celého roku zúčastnila několika výletů např. do Zoo Na Sv. Kopečku, výletů do centra města, exkurze do Českého rozhlasu, exkurze do Moravského divadla a dokonce i do kanceláře hejtmana Olomouckého kraje.

Děti také při pobytu na školním hřišti hrají své „vlastní“ spontánní miniturnaje např. ve fotbale, volejbale, vybíjené či stolním tenise. Často si také donesou na hřiště kuželky, které je velmi baví.

Oblíbenou činností ale stále zůstávají houpačka a dřevěné prolézačky, které by děti za nic nevyměnily.

Dle mého názoru má školní družina v průběhu celého roku bohatý a všestranně zaměřený program pro děti. Mimo jiné proběhla v družině také ekologická soutěž Ekologický AZ-Kvíz, soutěž Poznej své město, Co víš o Evropské unii a další. Podílíme se také na přípravě celoškolských programů, jako je Den otevřených dveří, Barevný den apod.

V průběhu týdne také školní družina zabezpečuje chod zájmových kroužků, mezi ty sportovní patří aerobic a sportovní kroužek. Dále zajišťujeme také kroužky výtvarné, keramické a počítačové.

Seznam zájmových kroužků zajištěné školní družinou

Pondělí	15:15 – 16:30	Keramika pro 1. třídu, Výpočetní technika I.
Úterý	15:15 – 16:30	Keramika pro 1. třídu, Výpočetní technika II.
Středa	15:15 – 16:30	Keramika pro 2. třídu, Sportovní kroužek
Čtvrtek	15:15 – 16:30	Keramika pro 3. třídu, Výtvarný kroužek
Pátek	15:15 – 16:10	Aerobic

6. DISKUSE

Cílem bakalářské práce bylo zjistit, jaký vliv a význam mají pohybové aktivity u dětí ve školní družině. Cíleně jsem se zaměřila na své 4. oddělení, které mám na starosti. Jedná se o děti ve věku 7-10 let, tzn. 2. -4. třída ZŠ.

Na základě rozhovorů s dětmi jsem zjistila, že až na jednoho chlapce, který má ke všem sportům a pohybovým aktivitám negativní vztah, mají děti z mého oddělení k pohybu kladný vztah. V průběhu týdne také navštěvují sportovní, popř. taneční kroužky. Několik z nich se také aktivně věnuje skautingu.

V popředí zájmů však zůstávají spíše pohybově pasivní zájmové útvary, jako je kroužek výpočetní techniky, deskové hry (dětí mají možnost je navštěvovat přímo ve škole po vyučování), angličtina, keramika, výtvarná výchova, hra na hudební nástroj a teprve na 7. místě je balet, za ním tenis.

Jako nejoblíbenější sport děti označily fotbal, cyklistiku a kolečkové brusle. Naopak pouze jedno dítě uvedlo, že nemá rádo žádný sport (v tomto případě se jedná o chlapce ze třetí třídy, z neúplné rodiny, který žije pouze s matkou, jeho prospěch ve škole je spíše podprůměrný). Mezi velmi málo obvyklé sporty a pohybové aktivity, které některé děti uvedly, patří golf a step, což mě samotnou překvapilo.

V 68% případů děti uvedly, že je baví tělocvik ve škole, pouze 16% uvedlo, že je tělocvik baví jen někdy a 16% se vyjádřilo k tomu, že je tělocvik nebaví.

Zajímalo mě také, zda děti doma s rodiči cvičí. Bylo překvapivé zjistit, že 44% dětí uvedlo, že ano a 40% uvedlo, že někdy. Pouze 16% dětí uvedlo, že s rodiči doma necvičí.

Co se týče výzkumu u učitelů, byl proveden dvojím způsobem. Učitelé 1. stupně vyplnili dotazník a s učiteli 2. stupně jsem provedla rozhovor (jednalo se pouze o dva učitele).

Z dotazníků od učitelů prvního stupně jasně vyplynulo, že dle jejich názoru mají žáci 1. stupně k tělesné výchově kladný vztah a rádi a aktivně se zapojují do hodin tělesné výchovy.

Z aktivit, které učitelé provádí, uvedli pohybové hry, gymnastiku, atletiku, úpolové hry, cvičení na nářadí, závodivé hry, ale také uvádí, že se do výuky snaží zapojit i netradiční hry.

Rozhovory s učiteli 2. stupně probíhaly následovně. Pokládala jsem šest otevřených otázek, z nichž vyplynulo, že chlapci mají o tělesnou výchovu větší zájem než dívky. Dívky pak ztrácejí zájem o tělesnou výchovu s přibývajícím věkem.

V průběhu rozhovorů vyplynul na povrch problém s nedostatkem prostoru k výuce tělesné výchovy na škole. Učitele se snaží využívat i jiná dostupná místa mimo areál školy. Do výuky tělesné výchovy zařazují gymnastiku, atletiku, míčové hry, ale také dávají prostor samotným žákům a podporují jejich zájem o to, sestavit si vlastní náplň hodiny tělesné výchovy.

Pan Mgr. Škulavík uvádí v rozhovoru také to, že „velký význam má ke vztahu k tělesné výchově samotná výchova v rodině, některé děti sportují rády, protože sami navštěvují některé sportovní zájmové kroužky. Někteří však nikam nechodí a tak neumí pořádně ani běhat.“

Co se týče odbornosti obou učitelů 2. stupně, mají aprobaci tělesná výchova a přírodopis, tělesná výchova a matematika. Všichni dotazovaní učitelé 1. stupně mají aprobaci na výuku 1. stupně.

7. ZÁVĚR

Závěrem lze říci, že i přesto, že většina dětí pochází z městského prostředí a bydlí v bytě, pohybu v průběhu dne mají v podstatě dost. Družina se bezesporu snaží potřebě pohybu vyjít vstříc, avšak není v naší moci nahrazovat to, co popř. zanedbají rodiče nebo co rodiče nemají dětem možnost poskytnout.

Je pravdou, že mnohé děti vozí rodiče do školy autem, pouze děti, které bydlí v nejbližším okolí školy (tzn. pouze několik ulic vedle) chodí pěšky. Zároveň jsou také touto problematikou spojené obavy rodičů o bezpečnost svých dětí. Pro rodiče je mnohem pohodlnější a bezpečnější odvést děti ráno do školy a odpoledne si je zase pohodlně vyzvednout.

Školní družina hraje významnou roli při utváření osobnosti mladého člověka a jeho pozitivní socializaci, i přes to, že to není hned zcela zřejmé. Právě proto je také důležitá podpora školy a také samotných zřizovatelů škol.

Závěrem doporučuji vyvarovat se stereotypních činností a to nejen v oblasti pohybových aktivit, ale také v oblasti výtvarné, ekologické, společenské apod. Jelikož v práci vychovatelky budu i nadále pokračovat, chci v rámci své působnosti, odbourat stereotyp, ke kterému tato práce může svádět.

V průběhu práce jsem si často pokládala otázku, zda se vůbec ztotožňuji s filozofií školní družiny v podobě takové, jakou ji znám. Určitě jsem se zde setkala s jistou dávkou stereotypu a zkonstatělosti. Je to zřejmě způsobeno stylem práce, kdy je vše přesně dáno časem. Všechny vychovatelky přesně vědí, kdy mají jít s dětmi na oběd, jak dlouho s nimi mají být v pracovnách jak dlouho s nimi mohou být venku a pod.

Přeji si, aby má práce nabídla inspiraci nejen mě samotné, ale také mým kolegům, neboť práce vychovatele vyžaduje nejen velké úsilí, kreativitu, ale také vysoké pracovní nasazení. Naše práce není jen povoláním, je to poslání, které naplňuje naše morální hodnoty a vzbuzuje v nás pocit, že děláme práci, která nás baví a má smysl. Některé věci nejsou viditelné hned, ale projeví se až po určitém čase. Při práci s dětmi toto platí dvojnásob.

8. SOUHRN

Předkládaná bakalářská práce je souhrn teoretických a praktických poznatků o pohybové aktivitě dětí ve školní družině. První část je úvodní a pojednává o tématu dané problematiky, popisuje základní pojmy a vysvětluje situaci dané školní družiny.

Druhá část popisuje cíle a úkoly této práce. Ve třetí části je popsána metodika a metody výzkumu.

V další části zkoumá a analyzuje danou problematiku. Jsou zde uvedeny a graficky zpracovány výsledky rozhovorů s dětmi. Ke grafům jsou uvedeny i vysvětlující popisky.

V diskusi shrnuji a stručně popisuji celou práci, její výsledky a blíže objasňuji některé kroky.

V závěru práce uvádím některé své myšlenky a shrnuji dosažené výsledky bakalářské práce.

9. SUMMARY

The presented Bachelor's thesis is a theoretical and practical complex about movement activities of children in the afternoon club. The first introductory part brings a preview into the questions of given topic, it describes primary conception and its explaining situation in the concrete afternoon club.

The second part describes aims and tasks of this Bachelor's thesis. The third part describes methodology and methods of the research.

Following part research and analyse concrete topic. Results of interviews with children are mentioned and graphically adapted. There is also a legend annotation referring to each picture.

I describe my Bachelor's thesis and its results and describe some moves in the discussion.

Finally I present some of my ideas and I describe results of Bachelor's thesis.

10. REFERENČNÍ SEZNAM

Hájek Bedřich, Pávková Jiřina a kol. (2003), *Školní družina*, Praha Portál

Galloway Jeff (2007), *Děti v kondici... zdravé, šťastné, šikovné*, Praha Grada Publishing

Jazyky, talent, motivace aneb Hálkova nazahálí (2010), Školní vzdělávací program ZV zpracovaný podle RVP ZV, Olomouc, FZŠ Hálkova

Ješina Ondřej (2007), *Aplikované pohybové aktivity v zimní přírodě*, Olomouc,

Slepička Pavel, Hošek Václav, Hátlová Běla (2009) *Psychologie sportu*, Univerzita Karlova, Karolinum, Praha

Dohnal Tomáš, Hobza Vladimír a kol. (2007), *Vybrané kapitoly z komunální rekreace*, Univerzita Palackého, Olomouc

11. PŘÍLOHY

Obrázek č. 3 Sněhové radovánky

Obrázek č. 4 Švihadlová princezna

Obrázek č. 5 Taneční soutěž

DOTAZNÍK PRO UČITELE 1. STUPNĚ FZŠ HÁLKOVA 4, OLOMOUC

4. Jak dlouho učíte?

3. Jaké ročníky učíte?

1. Jaký přístup dle vašeho názoru mají žáci k tělesné výchově a co si myslíte, že je toho příčinou?

2. Jaké aktivity provádíte v hodinách tělesné výchovy?

Děkuji za Váš čas při vyplňování tohoto dotazníku 😊